

- 2.. Щербина В. І. *Трудове право України: підруч.. – К. : Істина, 2008. – 384 с.*
3. *Кодекс законів про працю: Закон України від 10.12.1971 р. Електронний ресурс* / Міжнародна організація праці. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
4. *Щодо праці надомників: Лист від 25.11.2015 р. № 692/13/133-15 Міністерство соціальної політики України. [Електронний ресурс] / Міжнародна організація праці. – Режим доступу: <http://document.ua/>*

М. Кіт

Науковий керівник — асистент Х. М. Маркович

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ПРАВОЗДАТНОСТІ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

Правоздатність фізичної особи займає особливе місце в цивільному праві. В загальнотеоретичному аспекті, кожна особа для забезпечення свого нормального існування та гармонійного розвитку, для реалізації себе як особистості та досягнення певного соціального статусу в суспільстві повинна мати відповідні можливості. Такі можливості надає особі, закріплена юридичними нормами правоздатність, в силу якої біологічна людина розглядається вже у правовому вимірі в якості фізичної особи. Цивільна правоздатність — це здатність фізичної особи мати цивільні права і обов'язки [1].

Теоретики права поділяють правоздатність на загальну і спеціальну [2, с. 341]. Підстава для цього єдина — можливість володіння загальними (будь-якими) правами та обов'язками або ж можливість мати окремі права та обов'язки, пов'язані з набуттям особливих властивостей (йдеться про людину — знання, вік, кваліфікаційні вимоги).

Відповідно до ч. 2 ст. 25 ЦК України цивільна правоздатність як здатність мати цивільні права і нести юридичні обов'язки виникає у громадянина в момент народження і припиняється зі смертю особи. У випадках, встановлених законом, охороняються інтереси зачатої, але ще не народженої дитини [1]. Це означає, що будь-яка фізична особа, яка тільки народилась, може стати суб'єктом будь-яких цивільних правовідносин в якості його правомочної або уповноваженої сторони.

Оскільки момент виникнення цивільної правоздатності визначений законодавцем до моменту народження людини, то правоздатність визнається в рівній мірі за всіма громадянами незалежно від раси, національності, політичних та релігійних переконань, статі, етнічного та соціального походження, місця проживання, мовних та інших ознак.

Основним законом держави кожній фізичній особі гарантується можливість стати суб'єктом всіх прав та обов'язків [3].

Зміст цивільної правоздатності фізичної особи — це сукупність (загальний обсяг) тих цивільних прав і обов'язків, які вона може мати [4, с. 114].

Обсяг цивільної правоздатності визначається законодавцем у ст. 26 ЦК України шляхом простого перерахування майнових та особистих немайнових прав та обов'язків, які громадяни можуть набувати і нести в якості суб'єктів, учасників цивільних правовідносин.

В законі не наводиться вичерпного переліку можливих цивільних прав, які може набувати фізична особа, оскільки їх коло досить широке і перелічити їх в законодавчій формі не можливо [5, с. 36].

Вдаючись до детального аналізу установленого законодавством порядку реалізації вказаних правомочностей слід зауважити, що в окрему групу можна об'єднати ті із них, здійснювати які фізична особа може лише особисто.

Згідно зі ст. 26 ЦК України фізична особа має всі особисті немайнові права, встановлені Конституцією України та ЦК України, а також здатна мати усі майнові права, закріплені в ЦК України та іншими законами [1]. Більше того, фізична особа може мати і такі цивільні права, які прямо не передбачені законом, але володіти ними вона може лише за умови, якщо вони не суперечитимуть чинному законодавству та морально-етичним засадам суспільства. Тобто, коло

цивільних прав, що у своїй сукупності складають зміст цивільної правоздатності законодавством фактично не обмежене. Важливим є те, що таке володіння в жодному випадку не повинно завдати шкоди суспільству та порушувати закон.

Можна констатувати, що Новий ЦК України істотно розширив (порівняно з раніше чинним цивільним законодавством і, зокрема, ЦК Української РСР 1963 р.) правоздатність фізичних осіб, визначивши її обсяг відповідно до принципу приватного права: «Дозволяється все, що прямо не заборонено законом».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Цивільний кодекс України: від 16.01.2003 р.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/435-15>*
2. *Петришин О. В., Цвік М. В. Загальна теорія держави і права : Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Х. : Право, 2011. – 584 с.*
3. *Конституція України від 28.06. 1996р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>*
4. *Харитонов Є. О., Саніахметова Н. О. Цивільне право України : Підручник. – К.: Істина, 2003. – 761 с.*
5. *Заїка Ю. О. Українське цивільне право. Навч. посіб. – К.: Істина, 2005. – 312 с.*

М. Кіт

Науковий керівник – к. ю. н. Н. Я. Заболотна

ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Аграрна політика – складова частина економічної та загальної політики держави. Формується аграрна політика в тісному взаємозв'язку з іншими складовими політики – зовнішньоторговельною, промисловою, екологічною, соціальною тощо[1, с.10].

Сутністю терміна «державна аграрна політика» виступають цілі й завдання, які ставить держава в аграрній сфері розвитку суспільного виробництва, засоби досягнення цих цілей і завдань на відповідному історичному проміжку часу

Аграрна політика, як складник соціально-економічної політики держави, реалізується через систему органів державного управління, що виконує організуючу функцію, основною ознакою якої є влада.

Державне управління забезпечує функціонування й розвиток суспільства як єдиного цілого. За ринкових умов владно-примусовий характер такого управління якісно змінюється. Домінуючими стають заходи заохочення, стимулювання, переконання, формування громадської думки і свідомості, почуття відповідальності й обов'язку[2, с. 63].

Ознаками державного регулювання аграрних відносин є: а) державно-правовий характер; б) вияв внутрішньої функції держави; в) підтримка у відповідному стані грошово-фінансової системи; г) впорядкування витрат держави і життєвого рівня населення; д) регламентування соціального розвитку села і сталого розвитку сільських територій; е) розробка організаційно-економічних заходів. [3, с. 148].

Основними пріоритетами державної аграрної політики визначено:

- створення умов для реалізації й захисту прав селян на землю, формування ринкових земельних відносин та охорона земель;
- посилення соціального захисту сільського населення, встановлення заробітної плати й пенсійного забезпечення працівників сільського господарства не нижче середнього рівня в галузях економіки України;
- державна підтримка розвитку конкурентоспроможного сільськогосподарського виробництва на підставах кооперації й інтеграції;
- створення сприятливих умов для реалізації експортного потенціалу аграрного сектора економіки;